

Gemeenteraad

Vergadering van 2 juli 2024
Bedrijfsvoering - Organisatieadvies

2024_RAAD_00048 Jaarstukken 2023 (jaarrekening en jaarverslag)

Auteur

Roelof Kuiper

Overlegd met

directieteam, concerncontroller, VIC, teamleiders, financ. controllers

Portefeuillehouder

M. Scheringa

Andere betrokken portefeuillehouders

J.H. Bats

B. Harmsma

T. Jongman

M. Smit

Samenvatting

Bijgaand worden de jaarstukken 2023 ter vaststelling aangeboden.

De jaarstukken bestaan uit:

1. Het jaarverslag 2023
2. De jaarrekening 2023.

Met deze stukken leggen we verantwoording af over het gevoerde beleid en de resultaten van het afgelopen jaar.

Beschrijving

Inleiding

De jaarstukken bestaan uit: Het jaarverslag 2023 en de jaarrekening 2023.

In deze documenten wordt door het college van burgemeester en wethouders verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en de resultaten.

Voor het eerst legt het college van burgemeester en wethouders een rechtmatigheidsverklaring af.

JAARVERSLAG

Uit het jaarverslag blijkt dat 75% van de doelstellingen zijn gerealiseerd. In hoofdstuk twee wordt per programma inzicht gegeven in deze acties en doelstellingen.

In paragraaf 1.2 wordt het financiële beeld over geheel 2023 op hoofdlijnen gepresenteerd evenals de voorgeschreven kengetallen.

In paragraaf 1.3 wordt over de ontwikkelingen van de SDG 's gerapporteerd.

In hoofdstuk 3 zijn de verplichte paragrafen opgenomen en in hoofdstuk 4 wordt het jaarverslag afgesloten met de "ENSIA" verklaring.

(Eenduidig Normatiek Single Information Audit)

JAARREKENING

Het resultaat van de jaarrekening 2023 is uitgekomen op een positief saldo van ruim € 8,9 miljoen. Bijzonder onderdeel in dit resultaat is de technische vrijval van de voorzieningen maatschappelijk vastgoed en speelvoorzieningen van € 6,8 mln. In de jaarrekening 2024 worden deze voorzieningen weer in het leven geroepen. Dit door het voorstel resultaatsbestemming 2023 cf. de BBV voorschriften het vrijgevallen deel van de voorzieningen tijdelijk zal worden opgenomen als bestemmingsreserve en dat in 2024 de voorzieningen opnieuw worden geactualiseerd en onderbouwd. Het resultaat uit "normale" bedrijfsvoering bedraagt € 2,1 mln.

De financiële resultaten van 2023 per programma geven het volgende beeld:

bedragen x € 1.000

Resultaat per programma	Actuele Begroting	Rekening 2023	Verschil
1. Woningbouw	- 2.455	- 5.809	- 3.354 N
2. Werk en economie	- 1.063	- 962	102 V
3. Samenredzaam	- 53.326	- 54.796	- 1.470 N
4. Vitaal platteland	- 819	- 888	- 70 N
5. Duurzaam	- 1.746	- 974	771 V
6. Leefbare steden en kernen	- 24.470	- 19.203	5.268 V
7. Financiën en dienstverlening	88.173	91.562	3.389 V
Resultaat	4.294	8.930	4.636 V

In hoofdstuk 2 van de rekening wordt per programma een analyse gegeven van de verschillen ten opzicht van de actuele begroting. Voor de analyse op hoofdlijnen verwijzen we naar paragraaf 1.2 van het jaarverslag.

Grondexploitatie (complex Kornputkwartier)

Bijzonder aandachtspunt in deze analyse in paragraaf 1.2 van het jaarverslag en in de toelichting in het programma Woningbouw van de jaarrekening is de afwaardering van het woningbouwcomplex Kornputkwartier. In de Najaarsnota 2023 is deze afwaardering van ruim € 3,9 mln. al aangekondigd. Deze afwaardering is berekend vanwege de stijging van de bouwkosten voor aanleg wegen, groen en parkeervoorzieningen, lagere opbrengsten door afname van uitgeefbare oppervlakte, minder vrije sector kavels en ruimte voor klimaatadaptatie en ingegeven door afkoeling van de woningmarkt, met name door een sterk gestegen rente en bouwkosten in het algemeen. Het bestemmingsplan voor deze aanpassing is in procedure gebracht. Door het plan inhoudelijk te wijzigen is er meer ruimte gereserveerd voor twee onder één kap- en rijwoningen.

Rechtmatigheidsverklaring van het college

Een nieuw onderwerp in de jaarstukken is de rechtmatigheidsverklaring van het college.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de inhoudelijke beoordeling van deze rechtmatigheidsverklaring.

Voorheen gaf de accountant een rechtmatigheidsverklaring af. Deze taak is vanaf het verslagjaar 2023 bij het college neergelegd. Over de regelgeving en de exacte systematiek bij de bepaling van onrechtmatigheden is lange tijd onduidelijkheid geweest. Deze duidelijkheid is er pas in april jl. gekomen en verschilt daarbij ook inhoudelijk ten opzichte van de verklaring van de accountant. Kern van deze inhoudelijke wijziging is dat afwijkingen wel acceptabel kunnen zijn conform de financiële verordening, maar toch onrechtmatig kunnen zijn. Deze afwijkingen tellen (nu wel) mee in het totaal van de rechtmatigheidsverklaring.

Dit in tegenstelling tot voorgaande jaren waarbij de overschrijdingen van open eind financieringen, zoals jeugdwet, WMO, bijstandsuitkeringen, voorzieningen en de in 2023 toegekende energietoeslagen, niet meewogen in het oordeel van de accountant.

Het betekent voor onze rechtmatigheidsverklaring in deze jaarrekening dat we moeten constateren dat de overschrijdingen van de lasten van de programma's en de investeringsbudgetten alsmede de aanbestedingen niet rechtmatig tot stand zijn gekomen.

In onderstaande (verplicht voorgeschreven) tabel ziet dit er als volgt uit:

bedragen x € 1.000	
Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's	3.661
1B. Overschrijding Investeringsbudgetten (kredieten)	353
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	-
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	-
Begrotingsonrechtmatigheden	4.014
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid zoals vastgelegd in de Begroting en de financiële verordening	3.894
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	120
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	400
Misbruik -en oneigenlijk gebruik criterium	-
Totaal	4.414

Dit heeft tot gevolg dat de afwijkingen zich met € 4,4 miljoen bevinden boven de daarvoor gestelde grens van 1,75 miljoen. Van de € 4,4 mln. is € 3,9 mln. acceptabel. Deze hebben betrekking op de overschrijding op het programma woningbouw waarin de afboeking van in de najaarsnota al aangekondigde afboeking van het complex Kornputkwartier is verwerkt. De open eind regelingen in het programma samen redzaam (jeugdwet, WMO en bijstand) en de uitgekeerde energietoeslag. De overschrijdingen op restantkredieten en tot slot de onrechtmatigheid op de aanbestedingen. In de paragraaf bedrijfsvoering van het jaarverslag is een nadere toelichting opgenomen.

Voorstel tot bestemming van het resultaat 2023

- Een bedrag van € 580.000 onttrekken aan de reserve vaste buffer;
- Dit bedrag van € 580.000 toevoegen aan de algemene reserve vrij besteedbaar;
- Een bedrag van € 4.933.000 ten gunste te brengen van een nieuw te vormen reserve maatschappelijk vastgoed;
- Een bedrag van € 1.890.000 ten gunste te brengen van een nieuw te vormen reserve speeltoestellen;

- Een bedrag van afgerond € 2.107.000 ten gunste brengen van de algemene reserve vrij besteedbaar.

1. Norm vaste Buffer

Met de vaststelling van de nota Reserves en voorzieningen 2023 wordt een norm van 10% gehanteerd voor het opvangen van risico's. Eind 2023 bedraagt deze norm:

bedragen x € 1.000	
Norm Algemene reserve vaste buffer	31-dec-2023
Vaststelling norm 10%	
<u>Grondslag normbepaling</u>	
Algemene uitkering uit gemeentefonds	99.764
Opbrengst Onroerende-zaakbelasting	8.179
Grondslag normbepaling	107.943
Vaststelling norm 10%	10.794
Algemene reserve vaste buffer	
Algemene reserve vaste buffer per ultimo 2023	10.269
<u>Nog te realiseren / beschikbaar 2024</u>	
Vitaliteitsfonds	- 50
Begroting 2024-2027	1.155
Algemene reserve vaste buffer	11.374
Afwijking t.o.v. norm	
Afwijking t.o.v. norm (hoger)	580
Afwijking in %	5,37%

Eind 2023 is de omvang van de reserve € 10,3 miljoen exclusief toekomstige uitgaven uit het Vitaliteitsfonds. Met inachtneming van de dotatie in de begroting 2024-2027 zal deze toenemen tot bijna € 11,4 miljoen. Op 10 oktober 2023 heeft de raad de nota Reserves en voorzieningen 2023 vastgesteld. Hierin is een nieuwe norm van 10% vastgesteld.

Op grond hiervan kan:

- Een bedrag van € 580.000 ten laste worden gebracht van de reserve vaste buffer.
- Een bedrag van € 580.000 toegevoegd worden aan de algemene reserve vrij besteedbaar.

2. Maatschappelijk vastgoed

De voorziening maatschappelijk vastgoed ten bedrage van ruim € 4,9 mln. is in 2023 ten gunste van het resultaat gebracht. Wij kunnen vanuit het digitale onderhoudsprogramma de hoogte van de voorziening groot onderhoud niet voldoende onderbouwen om te voldoen aan de BBV voorschriften. In overleg met de accountant is ervoor gekozen om de voorziening om te zetten in een reserve. Dit om tegemoet te komen aan de BBV voorschriften. De voorziening valt hierdoor vrij ten gunste van het resultaat 2023. Om in 2024 deze voorziening wel weer in te stellen en tegemoet te komen aan de BBV voorschriften, wordt voorgesteld het bedrag van ruim € 4,9 mln. te storten in een nieuw te vormen reserve maatschappelijk vastgoed.

3. Speeltoestellen

De voorziening speeltoestellen ten bedrage van bijna € 1,9 mln. is in 2023 ten gunste van het resultaat gebracht. Wij kunnen vanuit het digitale onderhoudsprogramma de hoogte van de voorziening groot onderhoud niet voldoende onderbouwen om te voldoen aan de BBV voorschriften. In overleg met de accountant is ervoor gekozen om de voorziening om te zetten in een reserve. Dit om tegemoet te komen aan de BBV voorschriften. De voorziening valt hierdoor vrij ten gunste van het resultaat 2023. Om in 2024 deze voorziening wel weer in te stellen en tegemoet te komen aan de BBV

voorschriften, wordt voorgesteld het bedrag van bijna € 1,9 mln. te storten in een nieuw te vormen reserve speeltoestellen.

4. Algemene reserve vrij besteedbaar

Voorgesteld wordt om het resterende saldo 2023 van afgerond € 2.107.000 ten gunste van de algemene reserve vrij besteedbaar te brengen.

Resumé:

Voorstel tot bestemming

bedragen x € 1.000	
Voorstel resultaatbestemming	Rekening 2023
1a. Ten laste van de reserve vaste buffer	580
1b. Ten gunste van de algemene reserve vrij besteedbaar	- 580
2. Ten gunste van de reserve maatschappelijk vastgoed	4.933
3. Ten gunste van de reserve speeltoestellen	1.890
4. Ten gunste van de algemene reserve vrij besteedbaar	2.107
Totaal voorstel resultaatbestemming	8.930

Gewenst resultaat

Het college stelt aan de gemeenteraad voor om de jaarstukken 2023 op 2 juli 2024 vast te stellen.

Argumenten

1. Wettelijke termijn voor het (uiterlijk) vaststellen van de jaarstukken door de gemeenteraad is 15 juli.
2. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om de bestemming van het resultaat te bepalen.

Kanttekeningen en risico's

Met de inwerkingtreding van de rechtmatigheidsverklaring door het college en het scherper ramen in de toekomst zal een "schone" rechtmatigheidsverklaring bij ongewijzigde voorschriften moeilijk realiseerbaar worden. Dit omdat de kans op overschrijdingen op de uitgaven wordt vergroot. Hogere inkomsten tellen namelijk niet mee in het elimineren van deze uitgaven.

Duurzaamheid en social return

n.v.t.

Financiële toelichting

Het genomen besluit van de raad leidt tot een bijstelling van de begroting 2024.

Communicatie en participatie

Na behandeling in het college en na verzending van de jaarstukken naar de gemeenteraad volgt een persbericht.

Uitvoering en planning

28 mei 2024 behandeling door het college van burgemeester en wethouders;

18 juni 2024 behandeling in de politieke markt (inclusief aanwezigheid van de accountant);

2 juli 2024 behandeling in de gemeenteraad (de vaststelling).

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Het college legt het volgende voor aan de gemeenteraad:

1. De jaarstukken 2023 vast te stellen.
2. Het rekeningsaldo van afgerond € 8.930.000 als volgt te bestemmen:
 - 2a. Een bedrag van € 580.000 onttrekken aan de reserve vaste buffer;
 - 2b. Dit bedrag toevoegen aan de algemene reserve vrij besteedbaar;
 - 2c. Een bedrag van € 4.933.000 ten gunste te brengen van een nieuw te vormen reserve maatschappelijk vastgoed;
 - 2d. Een bedrag van € 1.890.000 ten gunste te brengen van een nieuw te vormen reserve speeltoestellen;
 - 2e. Een bedrag van afgerond € 2.107.000 ten gunste brengen van de algemene reserve vrij besteedbaar.